

BETÆNKNING

Afgivet af Anlægsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at sikre den fornødne hjemmel til, at Selvstyret kan afholde alle anlægsudgifterne ved anlæggelsen af en grusvej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq, såfremt at kommunen afholder driften af grusvejen

Fremsat af medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Jens Kristian Therkelsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen 19. maj under FM2023 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Grønlands Selvstyre har i de senere år foretaget og besluttet nye store infrastrukturinvesteringer i alle grønlandske kommuner, undtaget Qeqqata Kommunia.

Grønlands Selvstyres milliardinvesteringer i lufthavne, vandkraftværker og havne er ikke siden 2010 blevet prioriteret i Qeqqata Kommunia. Det er uklart, om der er opbakning fra Grønlands Selvstyre til regionens store udviklingsprojekt, vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Forslagsstilleren har desuden i sit forslag til Inatsisartutbeslutning bemærket, at der ikke er en tydelig ansvarsfordeling mellem Grønlands Selvstyre og kommunerne med hensyn til veje i det åbne landskab.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Næsten samtlige partier gav opbakning til forslaget, og henviste til udvalgsbehandling.

Naalakkersuisut vurderede, at der var 2 opgaver i beslutningsforslaget. Den første opgave handler om den nødvendige lovhjemmel til at anlægge veje i det åbne landskab, og den anden opgave er, at Selvstyret skal afholde alle anlægsudgifter i forbindelse med anlæggelse af en grusvej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq, samt at kommunen selv afholder alle driftsmæssige udgifter efter ibrugtagelsen.

Naalakkersuisut prioriterer at få opgaven omkring lovhjemlen på plads først, og agter at tage beslutningen om anlæggelsen af en grusvej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq på et senere tidspunkt.

Naalakkersuisut fremsatte under debatten et ændringsforslag med følgende ordlyd:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde og sikre den fornødne lovhjemmel, så der kan anlægges grusveje i Grønland og derved at Naalakkersuisut sikrer, at Selvstyret afholder alle anlægsudgifter ved anlæggelse af en grusvej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq og at kommunen selv afholder driften af grusvejen.

Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for boliger og Infrastruktur om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastrukturs besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget er enige i, at der er behov for en lov i det åbne landskab for hele Grønland, og er enige i det ændringsforslag der er kommet fra Naalakkersuisut. Udvalget er bekendt med, at der er planer om at lave andre veje mellem byer og bygder. Fx har Qeqertalik Kommune afsat 500.000 kr. til en forundersøgelse af en ATV-vej mellem Qasigiannuit og Ilimanaq.

Udvalget mener, at Naalakkersuisut skal undersøge finansieringsmuligheder for anlæggelse af veje, som Naalakkersuisut har oplyst om.

Udvalget er enige i, at der anlægges en vej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq. Dette begrundes med, at der i Oxford Global Projects analyse står, at det kan være med til at udvikle turismeerhvervet i området. Arctic Circle Business og Qeqqata Kommunia har i en rapport ”Turismeudvikling via Arctic Circle Road”, valgt at offentliggøre en model, som viser at vejen er økonomisk rentabel, såfremt der opføres 300 senge af private investorer, hvilket skaber jobs og skatteindtægter med servicering af turisterne herefter.

Udvalget mener, at der var for lidt fokus på anlæggelsen af vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq, som er i den oprindelige forslag. Der er i Qeqqata Kommunia behov for udvikling af erhvervslivet, og ifølge rapporter udarbejdet af Naalakkersuisut og Qeqqata Kommunia god mulighed for udvikling for erhvervslivet, hvis der anlægges en vej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Arctic Circle Business og Qeqqata Kommunia fremlagde i 2019 en rapport om vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq. Rapporten indeholdt en kombineret samfundsøkonomisk analyse og forretningsplan af vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Konklusionen var, at anlæggelsen af vejen er samfundsøkonomisk fordelagtig for Grønland og Qeqqata Kommunia på baggrund af de turismemæssige aktiviteter.

En uvildig konsulentrapport fra Oxford Global Projects konkluderede i deres analyse, at Arctic Circle-vejen sandsynligvis vil opnå en positiv cost/benefit-relation. På baggrund af Oxford Global Projects rapport har Naalakkersuisut frigivet den resterende del af finanslovsbevillingen på 5 mio. kr. til undersøgelse og projektering af vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Hvis anlæggelsen af vejen bliver en realitet har virksomheden Verkis, som er i gang med undersøgelserne, foreløbig udarbejdet et omkostningsestimat på 541 mio. kr.

Udvalget har noteret sig, at i rapporten som Naalakkersuisut og Qeqqata Kommunia har fået udarbejdet står, at arbejdsgruppen anbefaler, at der arbejdes videre på en vej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq. Anbefalingen sker på baggrund af Oxford Global Projects analyse af vejen mellem Sisimut og Kangerlussuaq.

Det er de positive indikationer på de hidtidige analyser, der har været med i kommunens rapport og rapporten fra Oxford Global Projects, som udvalget lægger til grund for, at udvalget er positivt indstillet på anlæggelse af en vej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Udvalget kom også ind på, at det bør undersøges om der kan være andre investorer, som vil være med til at betale for anlæggelsen af vejen, udover Grønlands Selvstyre og Qeqqata Kommunia. Under 1. behandlingen oplyste Naalakkersuisoq, at Naalakkersuisut vil undersøge mulighederne for medfinansiering for anlæggelse af veje, inden årets udgang.

Udvalget ser frem til, hvad Naalakkersuisut har af andre planer for anlæggelse af veje i Grønland. Ligesom udvalget gerne vil have oplysninger om, hvilke økonomiske konsekvenser der kan opstå, hvis permafrosten smelter og ødelægger vejene i det åbne landskab.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således, de administrative og økonomiske konsekvenser vurderes at et AC-årsværk på kr. 500.000 er nok for det forberedende arbejde, i forbindelse med vejloven.

Anlæggelsen af vejen mellem Sisimiut og Kangerlussuaq er pt. estimeret til at koste 541 mio. kr. Tilsvarende vil kommunekassen årligt have udgifter i omegnen af 10 mio. kr. til drift og vedligehold af vejen. Disse estimater forventes opdateret i efteråret 2023.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Kristian Jeremiassen
Formand

Siverth K. Heilmann
Næstformand

Harald Bianco

Anders Olsen

Jens Kristian Therkelsen